

# Даниял кітабы — Қырық жетінші саны

*Алдамшы ілімдердің бетін ашу: Даниял 8-тарауын сыни талдау және Адвентистік теологияға төнген сын-қатерлер*

Jeff Pippenger

2024-01-11

Даниял кітабының сегізінші тарауының тоғызыншыдан он екіншіге дейінгі аяттарында Римнің кіші мүйізі бейнеленген кезде, ол бұрмаланған рәміз ретінде көрсетіледі, өйткені бұл — трансовеститизмнің, еркек пен әйелдің арасында алма-кезек ауысатын көлденең киім киюдің рәмізі. Бұл Миллериттердің Рим екі кезеңмен бейнеленді деген түсінігімен үйлеседі: бірінші кезең — Римнің мемлекеттік билігі, ал екінші кезең — Римнің шіркеулік билігі. Алайда аяттардағы жыныстардың осылай алма-кезек ауысуында кіші мүйіз тарихи әрі пайғамбарлық реттен тыс тұр (бұрмаланған). Дегенмен, осы төрт аяттың әрқайсысы Римнің не мемлекеттік билігіне, не шіркеулік билігіне тікелей қатысты тарихты бейнелейді. Пұтқа табынушы Рим өзінің империялық өктемдігіне қарсы тұрғандардың бәрін қудалады, ал оныншы аяттағы папалық Римнің (әйелдік) қудалауы тікелей көкке қарсы бағытталған.

Римнің төртінші әрі соңғы патшалық екендігі жөніндегі Миллериттік түсінік бойынша, мемлекеттің шіркеуге, шіркеудің мемлекетке, содан соң қайтадан шіркеуге ауысып отыруы алаңдататын мәселе болмас еді. Олар Даниял кітабының екінші тарауындағы мүсіннің табанындағы темір мен саздың араласуын көріп, оны Римнің жай ғана екі кезеңі ретінде түсінді; төртінші және бесінші патшалықтың нақты тарихи тізбегін айқындауға ешбір мән бермеді. Олар жетінші тарауды да солай түсінді: онда Ең Жоғарғыға қарсы зор сөздер сөйлеген мүйіз Рим аңының бастапқы он мүйізінің ішінен үш мүйізді жұлып тастаған еді. Тіпті Миллер тоғызыншыдан он екінші аятқа дейінгі грамматикалық тектің ауысуын байқаған күннің өзінде, бұл оның төртінші патшалықтың Рим екендігі жөніндегі түсінігі үшін маңызды болмас еді. Миллериттік түсінік бойынша төртінші патшалық 1798 жылы аяқталды, ал одан кейінгі келесі пайғамбарлық оқиға Мәсіхтің Екінші Келуі болды.

Әйел жынысты мүйіз ер жынысты мүйізбен рухани азғындық жасайтын әйелді айқындайды және оныншы әрі он екінші аяттарда бейнеленеді.

Ол ұлғайып, тіпті көктегі әскерге дейін жетті; сол әскердің және жұлдыздардың кейбірін жерге құлатып, оларды таптады. Даниел 8:10.

Папалық биліктің қудалауы христиандыққа (аспан әскеріне) қарсы бағытталды, ал он екінші аятта папалық Рим (әйел жынысты) өзіне Еуропа патшаларымен азғындық жасап, сол арқылы жасалған күнә арқылы өзінің қанқұйлы ісін жүзеге асыруға билік алады.

Күн сайынғы құрбандыққа қарсы оған күнә жасау салдарынан бір әскер берілді; ол ақиқатты жерге құлатты; әрі өз дегенін істеп, табысқа жетті. Даниял 8:12.

Аяттағы «әскер» — папалыққа «күнделіктіге» қарсы берілген әскери күшті білдіреді. «Қарсы» деген сөз «-дан» деген мағынаны береді. «Күнделіктімен» бейнеленген Еуропаның пұтқа табынушы патшаларынан (пұтқа табынушы Римнен) папалыққа «заңсыздықтың себебінен» әскери қолдау (бір әскер) берілді. Шіркеу мен мемлекеттің, бұл қатынаста шіркеу үстемдік ететін түрде, қосылуы — сол «заңсыздық». Сол заңсыздықтың шарабы — мәсіхшілік қан. Папалық пұтқа табынушы Римнің әскерлерін өз билігіне алған соң, папалық Рим («ол») «ақиқатты жерге тастады; әрі ол әрекет етті де, өркендеді».

Даниял кітабының он бірінші тарауының отыз бірінші аятында да әскерлердің папалық Римге берілуі бейнеленген:

Оның жағында қарулы күштер тұрып, олар күш-қуаттың киелі орнын арамдайды, күн сайынғы құрбандықты тоқтатады, әрі қаңыратып кетіретін жиіркенішті нәрсені орнатады. Даниял 11:31.

Бұл аят пұтқа табынушы Римнен папалық Римге тарихи өтуді айқындайды. Аяттағы «қарулар» — 496 жылы франктердің (Францияның) патшасы Хлодвигтен бастап папалықты қолдап көтерілген Еуропа патшалары. «Қарулар» сондай-ақ төртінші ғасырдан бастап 538 жылға дейін жалғасқан үздіксіз соғыс арқылы «күш-қуаттың киелі орнын» (Рим қаласын) арамдады. «Қарулар» сонымен бірге папалықтың көтерілуіне қарсы пұтқа табынушы қарсылықты да алып тастады, әрі 508 жылға қарай пұтқа табынушы қарсылық жойылып бітті.

«Алып тастау» деп аударылған сөз — еврейдің «sur» сөзі, мағынасы — «алып тастау». «Қолдар» «қаңыратып бос қалдыратын жиіркеніштікті» (папалықты) 538 жылы жердің тағының үстіне отырғызды. Даниял кітабының сегізінші тарауының он екінші аяты әйел жынысты кіші мүйізге «әскер» берілгенін анықтағанда, ол он бірінші тараудың отыз бірінші аятының куәлігімен үйлеседі. Аян кітабы да он үшінші тарауында осы ақиқатқа дәл осылай куәлік береді.

Мен көрген аң қабыланға ұқсас еді, оның аяқтары аюдың аяқтарындай, ал аузы арыстанның аузындай еді; әрі айдаһар оған өз күшін, тағын және зор билігін берді. Аян 13:2.

Уайт ханым екінші аяттағы аңды тікелей папалық деп, ал сол аяттағы айдаһарды пұтқа табынушы Рим деп айқындайды. Пұтқа табынушы Рим папалыққа үш нәрсе берді: «өз күшін, тағы мен ұлы билігін».

Әскери билік пұтқа табынушы Рим тарапынан 496 жылы Кловистен бастап берілді. Билік жүргізетін «тақ» папалыққа 330 жылы берілді, сол кезде император Константин астанасын Константинопольге көшіріп, бұрынғы астанасы Рим қаласын папалық шіркеудің билігіне қалдырды. 533 жылы император Юстиниан папаны шіркеудің басшысы әрі еретиктерді түзетуші деп жариялап, өзінің «ұлы билігін» Рим папасына тапсырды. Даниял кітабының сегізінші тарауының он екінші аяты «әскердің» қашан берілгенін айқындайды, әрі бұл пайғамбарлық ақиқат көптеген куәліктермен расталады. Сол уақыттан бастап (496 жылдан

басталып), папалық «өркендеді».

Ол Израилдің солтүстік патшалығына қарсы қаһардың мерзімі 1798 жылы аяқталып, папалық өлімші жарақатын алғанға дейін «іс-әрекет етіп», «өркендей» беретін еді.

Патша өз қалауынша әрекет етеді; ол өзін жоғары көтеріп, өзін әрбір тәңірден де ұлық етеді, әрі тәңірлердің Тәңіріне қарсы сұмдық сөздер айтады; ашу-ыза толық жүзеге асқанша, ол табысқа жетеді; өйткені белгіленген нәрсе орындалады. Даниял 11:36.

Сегізінші тараудың тоғызыншы аяты ер текті Римді (пұтқа табынушы Римді) сипаттайды және пұтқа табынушы Рим жүзеге асырған үш сатылы жаулап алу үдерісін бейнелейді; бұл үдеріс жетінші тарауда жұлынып тасталған үш мүйіз арқылы көрсетілгендей, папалық Римнің жер тағының үстіне орнауы үшін жаулап алынуға тиіс болған үш географиялық аймақты типологиялық түрде білдірді. Пұтқа табынушы және папалық Римнің осы екі үш сатылы жаулап алуы Даниялдың он бірінші тарауының қырықыншыдан қырық үшінші аяттарына дейінгі заманауи Римнің үш географиялық кедергісін бейнеледі. Содан кейін сегізінші тараудың он бірінші аятында ер текті кіші мүйіз (пұтқа табынушы Рим) қайтадан көрсетіледі. Бұл аятта киелі логика соншалықты берік болғандықтан, Иерусалимді билеген мазақшыл адамдар өздерінің жалған іргетасын тұрғызу үшін бірнеше теологиялық өтірікті енгізуге мәжбүр болды.

Иә, ол тіпті әскердің Әміршісіне дейін өзін ұлықтады; әрі сол арқылы күнделікті құрбандық жойылып, Оның қасиетті орны құлатылды. Даниял 8:11.

1863 жылдан бері Адвентизмге енгізілген жалған теңгелер мен асыл тастарды қарастыруды бастай отырып, Адвентизмнің діннен тайған протестантизм мен католицизм ілімдерін қолдап тұруының негізі ретінде мақтан ететін болжалды теологиялық біліктіліктің екі басты саласы бар екенін атап өту керек. Адвентизмнің қазіргі заманғы теологтары айтатын талап — олар не Киелі кітап тарихының мамандары, не Киелі кітап тілдерінің мамандары деген сөз. Олардың аятты қолдану тәсілі пайғамбарлық сөздің олар үшін мөрленген кітаптай болып қалғанын ашып көрсетеді, сондай-ақ олардың Киелі кітап тілдерінің мамандарымыз деген талабы фарисейліктің қазіргі заманғы көрінісі ғана екенін де айқындайды.

Біріншіден, тоғызыншыдан он екінші аяттарға дейінгі мәтінде кіші мүйізге қатысты тектердің ауысуын елемеу бар. Егер олар шынында да еврей тілі бойынша маман болса, онда Даниялдың бұл аяттарда тектердің ауысуын әдейі қолданғанын жоққа шығармас еді де, оның маңызын бәсеңдетпес еді. Кіші мүйіз екі текпен де бейнеленген, әрі сол тектер осы аяттар бойында бірінен біріне ауысып отырады. Теологтар бұл шындықты қоқыс пен жалған теңгелермен бүркемелеуге тырысады, өйткені бұл он бірінші аяттың папалық емес, пұтқа табынушы Римді меңзеп тұрғанын анық көрсетеді. Әрине, олар он бірінші аяттағы кіші мүйізді папа деп табандылықпен айтады, ал шын мәнінде ол — пұтқа табынушы Рим.

Төрт «кіші мүйіз» аятының екеуі ер жынысында, ал екеуі әйел жынысында екені мойындалған соң, Киелі кітаптағы пайғамбарлықта әйелдің қауымды, ал еркектің мемлекетті бейнелейтіні туралы Киелі кітап ақиқатын енгізу оңай болады. Мұны білу

көруге ниеттенгендердің бәріне он бірінші аяттағы кіші мүйіздің әйел жынысындағы Рим (папалық Рим) емес, ер жынысындағы Рим (пұтқа табынушы Рим) екенін айқын көрсетеді.

Демек, бұл аят пұтқа табынушы Римнің (ол) өзін әскердің Князына дейін ұлықтағанын үйретеді; дәл солай пұтқа табынушы Рим әскердің Князын Қалвария айқышына шегелеген кезде де өзін ұлықтаған еді. Пұтқа табынушы Рим айқышта тек Мәсіхке қарсы өзін ұлықтап қана қойған жоқ, аят әрі қарай оның (пұтқа табынушы Римнің) арқылы «күн сайынғы құрбандық жойылып тасталды» деп айтады.

Даниял кітабында екеуі де «алып тастау» деп аударылатын екі еврей сөзі бар. Бұл сөздер — «sur» және «gum». Екі сөз де киелі орын қызметінде қолданылады. «Sur» алып тастау немесе жою дегенді білдіреді, әрі киелі орындағы құрбандық үстелінен күл алынғанда, күлдің алынуын сипаттау үшін қолданылған сөз — «sur». Ал «gum» жоғары көтеру және дәріптеу дегенді білдіреді, әрі киелі орындағы діни қызметкер тербетілетін тартуды көтеруге тиіс болғанда, ол тартуды «gum» (жоғары көтеру) етуге тиіс еді. Он бірінші аятта пұтқа табынушы Рим («күнделікті») пұтқа табынушылық дінін жоғары көтеріп, дәріптеу арқылы пұтқа табынушылықты «gum» («алып тастау») ететін еді.

Пұтқа табынушы Рим пұтқа табынушылық дінін көтеріп, дәріптер еді. Киелі кітап тілдерінің маманы екендіктерін мәлімдейтін адвентистік теологтар Даниял кітабындағы “алып тастау” деген тіркестің әрбір қолданылуын “жою” деп қарастыруды таңдайды. Олар Даниялдың ерекше әрі дәл жазуын мойындамайды, сөйтіп өздерін Даниял пайғамбардан жоғары қояды.

Киелі кітап тілдерін түсінетіндерін мәлімдейтін теологтар Даниял екі түрлі сөзді қолданғанда, шын мәнінде бір ғана нәрсені айтпақ болды деп дәлелдеуге тырысатын уәждер келтіреді. Олар өздерінің жалған тұжырымдарын қуаттау үшін ұзақ та жалықтыратын сөздік зерттеулерді ұсынады. Киелі кітап тарихын түсінетіндерін мәлімдейтін теологтар болса, жалған қолданылудың негізі тарихтың әртүрлі кезеңдерінде бір сөздің әрқалай мағына беруі мүмкін екенін мойындауда жатыр, сондықтан Даниял екі түрлі сөзді қолданғанда, Даниялдың шын мәнінде нені меңзегенін тек тарихи сарапшы ғана анықтай алады деп уәж айтады. Осы екі жалған әдісті айқындап көрсету маңызды, өйткені оларды «жол үстіне жол» әдіснамасынан бой тасалауға ұмтылатын теологтар жиі қолданады.

Иә, ол тіпті әскердің Әміршісіне дейін өзін ұлықтады; әрі Оның арқылы күн сайынғы құрбандық жойылып, Оның қасиетті орны құлатылды. Даниял 8:11.

Аятта «алынып тасталды» деп аударылған сөз «жоғары көтеріп, дәріптеу» дегенді білдіреді. Ол алып тастауды білдірмейді. Бұл шындық адвентистік теологтар үшін түсінбеушілік пен қайшылық туғызады, өйткені Даниял қолданған сөздің нақты анықтамасы аятқа қолданылған кезде, олардың алғышарттары аятты қарапайым талдаудың өзіне төтеп бере алмайды. Олар аяттағы кіші мүйізді папалық Рим деп дәлелдейді, сондықтан аят «оның арқылы» (папалық Рим арқылы) «күнделікті құрбандық жоғары көтеріліп, дәріптелді» деп оқылар еді.

Әлбетте, Уайт ханым тікелей адамдық даналықпен қосылғанын және мәтінге қолданылмайтынын мәлімдеген қосымша сөзді олар енгізуде еш қиындық көрмейді.

«Содан кейін мен “күнделіктіге” (Даниял 8:12) қатысты мынаны көрдім: “құрбандық” деген сөз адам даналығымен қосылған, әрі ол мәтінге жатпайды; ал Жаратқан Ие оның дұрыс түсінігін сот сағаты туралы айқайды жариялағандарға берді». Early Writings, 74.

Олар “күнделіктіні” Мәсіхтің қасиетті орын қызметі деп айқындайды, сондықтан “күнделікті құрбандық” деген ұғым “күнделіктінің” көктегі қасиетті орында Мәсіхтің құрбандық қызметі екенін қуаттайды. Бірақ шабыт “құрбандық” сөзі “мәтінге жатпайтынын” айқындайды.

Ефремнің маскүнемдері “күнделіктіні” Мәсіхтің киелі орын қызметі деп танығанда, онда аят: “оның арқылы” (папалық Рим арқылы) “күнделікті алынып тасталды” деп оқылар еді, немесе: “папалық билік арқылы Мәсіхтің киелі орындағы қызметі алынып тасталды” деп оқылар еді. Олар шынында да осы жалғандықты үйретеді. Олар папалық биліктің түнегі арқылы Мәсіхтің киелі орындағы қызметі туралы шынайы түсінік адамдардың санасынан жойылып кетті деп табандылықпен талап етеді.

Алайда “алып тастау” деп аударылған сөз жоюды білдірмейді; ол жоғары көтеруді және ұлықтауды білдіреді. Егер Киелі кітап тілдерінің өзін сарапшымыз деп жариялайтын мамандары еврейдің “gum” сөзінің мағынасын осы аятқа дұрыс қолданғанда, олардың аудармасы: “папалық билік арқылы Мәсіхтің киелі үйдегі қызметі жоғары көтеріліп, ұлықталды” деп айтылуы тиіс болар еді. Папалық билік Мәсіхті қашан жоғары көтеріп, ұлықтады?

Олар еврей тіліндегі “sur” сөзінің анықтамасын еврей тіліндегі “gum” сөзіне телуге тырысады. Даниял “күнделіктіге” қатысты тағы екі аятта “алып тастау” дегенді білдіретін “sur” сөзін қолданады, ал он бірінші аятта Даниял “жоғары көтеру” және “ұлылыққа шығару” деген мағынаны білдіретін “gum” сөзін таңдады. Бұл аятқа қатысты ойдан шығарылған аңыздар тізбегі “алып тастау” деп аударылған сөздің мағынасын бұрмалау салдарынан ақымақтық болып қана қоймай, Мәсіхтің киелі ғибадатханадағы қызметі адамдардан қандай да бір түрде аластатылған кез ешқашан болған емес.

Ал мынау болса, мәңгі тұратындықтан, өзгермейтін діни қызметке ие. Сондықтан Ол арқылы Құдайға келетіндерді толықтай құтқаруға да қауқарлы, өйткені Ол олар үшін ара түсу үшін мәңгі тірі. Еврейлерге 7:24, 25.

Адвентист теологтері осы аятты қате қолдануларын тіреп қалу әрекетімен, папалық Мәсіхтің киелі үйдегі шапағатшылық қызметін қандай да бір түрде жойып тастай алатын билік жүргізген белгілі бір уақыт кезеңі болды деп мәлімдеу — ақылға сыймайтын нәрсе!

Алайда теологтар бұл аят папалықтың Мәсіхтің киелі орындағы қызметін көтеріп, ұлықтағанын білдіреді деп үйретпейді. Олар Даниял сөздерінің мағынасынан да, Эллен Уайттың рухтандырылған өсиетінен де жалтарып, Даниял сөздерінің куәлігіне қарамастан, өздері нені үйреткісі келсе, соны үйретеді.

Иә, ол тіпті әскердің Әміршісіне дейін өзін ұлықтады; әрі Оның арқылы күнделікті құрбандық жойылып, Оның қасиетті мекенінің орны құлатылды. Даниял 8:11.

Теологтар бұл аяттың мағынасы «папалық биліктің әсерімен Мәсіхтің киелі үйдегі қызметі жойылды» деп үйретеді, әрі Мәсіхтің киелі үйдегі қызметінің адамдардың санасынан аластатылғаны, сол аластатумен байланысты Мәсіхтің «киелі үйінің орны құлатылды» деген жайтпен дәлелденеді. Алайда Құдай Сөзінде Мәсіх Өзінің шапағатшылық қызметін атқарып жатқан көктегі киелі үйдің бір кездері құлатылғанын айқындайтын бірде-бір аят жоқ. Сондай-ақ «оның киелі үйінің орны» болып табылатын аспанның өзінің бір кездері құлатылғанын айқындайтын ешбір киелі кітаптық мәтін де жоқ. Теологтар тағы да өздерін Данияр пайғамбардан жоғары қояды, өйткені Данияр бұған тікелей қарама-қарсы нәрсені үйрететініне қарамастан, олар осы аяттағы «оның киелі үйінің орны» Құдайдың киелі үйіне қатысты деп табандап тұрады.

Еврей тілінің өзін маманбыз деп жариялайтын сарапшылары осы аяттағы “gum” деген еврей сөзі “sur” деген еврей сөзінің мағынасында түсінілуі керек деп табандылықпен айтады. Олар сондай-ақ “miqdash” деген еврей сөзі “qodesh” деген еврей сөзі ретінде түсінілуі тиіс деп те талап етеді. Даниял кітабында “miqdash” та, “qodash” та екеуі де жай ғана “қасиетті орын” деп аударылады, алайда олардың мағыналары әртүрлі. “Miqdash” кез келген қасиетті орынды, мейлі ол Құдайдың қасиетті орны болсын, мейлі пұтқа табынушылықтағы қасиетті орын болсын, білдіреді. Бұл — қасиетті орынға арналған жалпы сөз; ал “qodesh” Киелі кітапта тек Құдайдың қасиетті орнын білдіру үшін ғана қолданылады.

Даниял пұтқа табынушылық қасиетті орны мен Құдайдың қасиетті орнының арасындағы айырмашылықты білетін. Егер Даниял пұтқа табынушылық қасиетті орнын атағалы болса, ол “miqdash” сөзін қолданар еді. Мені таңғалдырғаны — еврей тілінің өзінше мамандары саналатындардың төрт іргелес аятта Даниялдың екі сөзді де үш реттен қолданатынына ешқашан назар аудармайтыны. Даниялдың екеуі де “қасиетті орын” деп аударылатын осы екі еврей сөзін қолдануы Даниялдың түсінілуін қалаған мағынаны айқындайды.

Иә, ол тіпті әскердің Князіне дейін өзін ұлықтады; және сол арқылы күнделікті құрбандық жойылып, Оның киелі орны құлатылды. Әрі оған заңсыздықтың себебінен күнделікті құрбандыққа қарсы әскер берілді, және ол шындықты жерге тастады; әрі ол әрекет етіп, табысқа жетті. Сонда мен бір әулиенің сөйлеп тұрғанын естідім, және басқа бір әулие сөйлеп тұрған әлгі белгілі әулиеге: «Күнделікті құрбандық, қаңыратып кетіретін заңсыздық туралы, әрі киелі орын мен әскердің аяқ асты етілуі үшін берілетіні жөніндегі аян қашанға дейін созылады?» — деді. Ал ол маған: «Екі мың үш жүз күнге дейін; содан кейін киелі орын тазартылады», — деді. Даниял 8:11–14.

Адвентизмнің негізі қамтылған дәл сол үзіндіде Даниялдың өзі екеуі де «қасиетті орын» деп аударылатын екі түрлі еврей сөзін қолданады. Он үшінші және он төртінші аяттарда Даниял «қасиетті орын» деген мағынадағы, Киелі жазбада тек Құдайдың қасиетті орнын білдіру үшін ғана қолданылатын еврей сөзін таңдаған, ал он бірінші аятта Даниял жалпы, яғни жалпылама еврей сөзін қолданған, ол не Құдайдың қасиетті орны болуы мүмкін, не пұтқа табынушылық қасиетті орын болуы мүмкін.

Егер Даниял он бірінші аяттағы «киелі орынды» Құдайдың киелі орны ретінде анықтағысы келген болса, онда ол келесі үш аяттың ішінде екі рет қолданған сол еврей сөзін қолдана береді. Даниялдың он бірінші аяттағы пұтқа табынушылық киелі орынды он үшінші және он төртінші аяттардағы Құдайдың киелі орнынан айырып тұрғаны мүлде айқын! Бірақ Ефремнің маскүнемдері он бірінші аятта «құлатып тасталған» «оның киелі орнының орны» Құдайдың киелі орнының орны болды деп дау айтады, дегенмен олар «орын» сөзінен жалтарады.

Олар папалық билік Мәсіхтің шапағатшылық қызметін жойып, көктегі киелі орын туралы ақиқатты жерге құлатты деп үйретеді. Бірақ Даниял он бірінші аяттағы «киелі орын» Құдайдың киелі орны емес, пұтқа табынушылыққа қатысты киелі орын екенін анық көрсетті. Даниял сондай-ақ жерге құлатылғаны «киелі орынның» өзі емес, оның киелі орнының «орны» екендігін де айқын көрсетті.

Тоғызыншыдан он екінші аяттарға дейінгі жыныстық ауысудың мақсатты сипатын мойындаудан бас тартып, қазіргі заманғы теологтар діннен безген протестантизмнің ішінде пайда болған «күнделікті» туралы анықтаманы қабылдап, адамдық жорамалдың, дәстүр мен әдет-ғұрыптың құмы үстіне іргетас қалауға кірісті. Он бірінші аятқа келгенде, олар тіпті Уайт әпке берген, Миллердің «күнделікті» пұтқа табынушылық деп түсінуі дұрыс болғанын айқындаған шабыттанған кеңесті де теріске шығарып, католиктік және протестанттық теологияға деген сүйіспеншіліктерін қорғау үшін жаңылыстыру мен жорамал өнерін қолдана бастайды.

Олар аяттағы пұтқа табынушы Римді папалық Римге айналдырады да, «көтеріп, асқақтату» деген мағынаны білдіретін сөзге «алып тастау» деген анықтаманы зорлап танады. Олар «күнделікті» деген шайтандық нышанды Құдайға тән нышан деп анықтайды, содан кейін пұтқа табынушылардың ғибадатханасын Құдайдың ғибадатханасы деп табандап тұрады, сонымен бірге киелі орынның «орнына» жасалған тікелей сілтемеден жалтарады. Ал тек «оқымыстылар» солай десе ғана түсінетін «білімсіздер» (Ишая оларды осылай атайды) өздерінің құритындарына қарай ертегілер тағамын қабылдайды.

Келесі мақалада Миллердің түсіндегі асыл тастар ретінде бейнеленген білімнің артуын қарастыруымызды жалғастырамыз.

Елші Пауыл бізге «кейбіреулер азғырушы рухтарға және жындардың ілімдеріне құлақ асып, сенімнен безеді» деп ескертеді. Біз күтуге тиістінің өзі — осы. Ең зор сынақтарымыз бір кезде шындықты жақтаған, бірақ одан теріс айналып, дүниеге бет бұрып, оны жеккөрушілікпен және келемеждеумен аяққа таптайтын солардың табынан келеді. Құдайдың Өзінің адал қызметшілері үшін атқаратын бір ісі бар. Жаудың шабуылдарына Оның сөзінің ақиқаты арқылы қарсы тұру қажет. Жалғандықтың беті ашылуға тиіс, оның шынайы сипаты әшкереленуге тиіс, ал Ехобаның заңының нұры дүниенің рухани түнегіне жарқырап түсуге тиіс. Біз Оның сөзінің талаптарын жария етуге тиіспіз. Егер осы салтанатты міндетті елемейтін болсақ, кінәсіз деп танылмаймыз. Бірақ біз ақиқатты қорғап тұрған кезде, өзімізді қорғап тұра көрмейік және қорлық пен бұрмалауға төзуге шақырылғанымыз үшін үлкен даурықпа жасамайық. Өзімізді аяп

кетпейік, қайта Ең Жоғарының заңы үшін аса қызғаншақ болайық.

Елші былай дейді: «Өйткені адамдар дұрыс ілімге төзе алмайтын, қайта өз құмарлықтарына қарай құлақ қышуын қандыратын ұстаздарды өздеріне үйіп алатын уақыт келеді; олар құлақтарын ақиқаттан бұрып, ертегілерге ауып кетеді». Біз айналаның бәрінен Құдай сөзін жоққа шығаратындардың алдамшы қиялдарына оңай тұтқын болып кететін адамдарды көреміз; ал ақиқат олардың алдына қойылғанда, олар төзімсіздік пен ашуға толады. Бірақ елшінің Құдай қызметшісіне арнаған өсиеті мынау: «Ал сен барлық жағдайда қырағы бол, азаптарға төз, Ізгі хабар таратушының ісін атқар, қызметінді толық дәлелде». Оның күндерінде кейбіреулер Жаратқан Иенің ісін тастап кетті. Ол былай жазады: «Димас мені тастап кетті, өйткені ол осы қазіргі дүниені сүйіп қалды»; және тағы да: «Мыскер Ескендір маған көп жамандық жасады: Жаратқан Ие оған істеген істеріне қарай қарымын қайтарсын; сен де одан сақ бол, өйткені ол біздің сөздерімізге қатты қарсы тұрды».

«Пайғамбарлар мен елшілер қарсылық пен қорлықтың ұқсас сынақтарын бастан өткерді, тіпті Құдайдың кіршіксіз Тоқтысы да біз сияқты барлық жағынан азғырылды. Ол Өзіне қарсы күнәкарлардың қайшылығына төзді.

«Осы уақытқа арналған әрбір ескерту адалдықпен жеткізілуге тиіс; бірақ “Жаратқан Иенің қызметшісі ұрыспауға тиіс; қайта, бәріне ілтипатты, үйретуге бейім, сабырлы; қарсыласушыларды кішіпейілділікпен тәлімдендіретін болсын”. Біз Құдайымыздың сөздерін мұқият қастерлеуге тиіспіз, өйткені сенімнен тайғандардың алдамшы әрекеттерінен былғанып қалмауымыз керек. Біз олардың рухы мен ықпалына Ұстазымыз қараңғылық әміршісінің шабуылына ұшырағанда қолданған сол қарумен қарсы тұруға тиіспіз,—“Жазылған”. Біз Құдай сөзін шебер қолдануды үйренуіміз керек. Насихат мынадай: “Өзіңді Құдай алдында мақұлданған етіп көрсетуге тырыс, ақиқат сөзін дұрыс бөліп, ұялуға мұқтаж емес жұмыскер бол”. Жалған ұстаздар мен азғырушылардың ирек-ирек қателіктеріне қарсы тұру үшін ынталы еңбек, жалынды дұға және сенім қажет; өйткені “соңғы күндері қауіпті уақыттар келеді. Адамдар өзімшіл, дүниеқор, мақтаншақ, тәкаппар, Құдайға тіл тигізгіш, ата-анаға мойынсұнбайтын, шүкірсіз, киесіз, бауырмалдық сезімнен жұрдай, бітімге келмейтін, жалақор, нәпсісін тия алмайтын, қатігез, игілікті жек көретін, опасыз, дарақы, көкірек, Құдайды сүйгеннен гөрі ләззатты сүйгіш; Құдайшылдықтың сыртқы түріне ие болып, бірақ оның күшін теріске шығаратын болады: мұндайлардан аулақ бол”. Бұл сөздер Құдай қызметшілерінің бетпе-бет келуге мәжбүр болатын адамдардың мінезін бейнелейді. “Жалақорлар”, “игілікті жек көретіндер” осы азғын дәуірде өз Құдайына адал болғандарға шабуыл жасайды. Бірақ Көктің елшісі Ұстазында көрінген рухты танытуға тиіс. Ол кішіпейілділікпен және сүйіспеншілікпен адамдардың құтқарылуы үшін еңбек етуге тиіс.»

«Пауыл Құдайдың ісіне қарсы шығатындар жайында сөзін жалғастырып, оларды ежелгі Израил дәуірінде адалдарға қарсы соғысқан адамдармен салыстырады. Ол былай дейді: “Жаннес пен Жамбрес Мұсаға қалай қарсы тұрса, бұлар да солай шындыққа қарсы тұрады; ақыл-ойы азғындалған, сенімге қатысты жарамсыз адамдар. Бірақ олар бұдан

әрі ілгері бара алмайды, өйткені олардың ақымақтығы бәріне аян болады, ана екеуінікі сияқты”. Біз Құдайға қарсы соғысудың ақымақтығы әшкереленетін уақыттың келетінін білеміз. Бізге, қаншалықты жаманатталып, менсінілмейік, сонша да, сабырлы төзім мен сенімде күтуге болады; өйткені “әшкереленбейтін құпия ештеңе жоқ”, әрі Құдайды құрметтейтіндерді Ол адамдар мен періштелердің алдында Өзі де құрметтейді. Біз реформаторлардың азаптарына ортақ болуға тиіспіз. “Сені қорлағандардың қорлықтары менің үстіме түсті” деп жазылған. Мәсіх біздің қайғымызды түсінеді. Ешқайсымыз айқышты жалғыз көтеруге шақырылған жоқпыз. Қалварияның Қасірет Шеккен Адамы біздің мұң-қасіретімізге жанашырлықпен қарайды, әрі Өзі азғырылу арқылы азап шеккендіктен, Оның жолы үшін қайғы мен сынақта жүргендерге жәрдем етуге де қауқарлы. “Иә, Мәсіх Исада тақуалықпен өмір сүргісі келетіндердің бәрі де қудаланатын болады. Ал зұлым адамдар мен алдамшылар, өздері алданып әрі басқаларды алдап, жаманнан жаманға қарай кете береді. Ал сен үйренген нәрселерінде қала бер”». Review and Herald, January 10, 1888.